



Međunarodni B2B sajam za solarnu i obnovljive izvore energije Solar i Therm Srbija, održan je na Novosadskom sajmu od 4. do 6. aprila, 2012. godine uz podršku grada Novog Sada, Pokrajinskog sekretarijata za energetiku Vojvodine, Delegacije Nemačke privrede u Srbiji, Agencije za energetsку efikasnost Srbije i Ambasade Slovenije u Beogradu.

Svoja najnovija dostignuća predstavilo je 38 preduzeća, odnosno 23 izlagača iz 11 zemalja. O utiscima sa ovoga sajma, razgovarali smo sa organizatorom, gospodinom Tonijem Laznikom iz firme ICM d.o.o. sa sedištem u Beogradu, koja ima svoje ogranke u Sloveniji i Bugarskoj.

-Ovo je bio prvi sajam ovakve vrste u Srbiji, specijalizovan za solarnu tehnologiju, solarne panele i sve što uključuje nove izvore i ja sam zadovoljan onim što se u ta tri dana dešavalo.

Firma ICM je do sada organizovala više sajmova sa ovom tematikom, poput prošlogodišnjeg Sajma biomase u Novom Sadu u septembru, koji ćemo ponovo održiti iduće godine, a ovakav sajam obnovljivog izvora energije je prvi. Sledeće godine će taj sajam staviti težište na solarnu, kao i sve druge vrste obnovljivih izvora, pa će sve što se radi na polju obnovljivih izvora biti na jednom sajmu, na jednom skupu, ali tematski podeljeno: solar, bio itd.

Gde smo mi u odnosu na svet?

-Kada su u pitanju obnovljivi izvori energije, tu mislim da je Srbija još daleko od onoga što bi mogla da iskoristi od blagodeti koju joj je priroda dala - sunce, vetar, drvnu industrija itd. Potencijali su jako veliki, čak sa sigurnošću mogu reći da potencijala ima više nego u bilo kojoj drugoj zemlji u okolini koje su ovu tehnologiju uvele i koriste je intenzivno već desetak godina

Ipak, u kom delu Srbije ima najviše mogućnosti za razvoj?

-Što se tiče vetra i sunca, to je Vojvodina. Ova oblast je istovremeno i jedna od potencijalno „najjačih“ što se tiče biomase, na osnovu poljoprivredne proizvodnje, biljaka. Južni deo Srbije, ima velike potencijale u vodi, suncu takođe, a u biomasi ponajviše u na osnovu drveta.

Koliko je proizvodnja obnovljive energije zastupljena u Srbiji?

-Jako malo. Ljudi imaju interesovanja, ali ne vide finansijsku korist, iako je to jako isplativ posao. Naime, ako stavite panele za grejanje vode, investicija se isplati u roku od 4 godine, a paneli mogu da izdrže 15 i 20 i 30 godina.

Da li mislite da je razlog samo finansijske prirode ili ljudi i ne znaju mnogo o tome, pa misle da tu može da bude i nekakvog štetnog zračenja?

-Nikakve štete ne može da bude od solarne energije. Smatram da je nekoliko poslednjih godina ekološka i energetska svest ljudi u Srbiji na visokom nivou, čak i da mnogi shvataju koliko obnovljivi izvori energije mogu da donesu korist pojedincima, firmama ili društvu. Mislim da je tu najveći problem zakonska regulativa, onda beneficije koje bi mogli imati ili privatnici, preduzetnici, ili privatna lica od postavljanja panela, jer investicija nije mala. Država mora da shvati da pomaganjem tog projekta, utiče na neuporedivo manje zagađenje okoline, da ljudi u takvoj sredini žive zdravije, a ako žive zdravije to znači da će imati bolje uslove za rad i radiće duže i prema tome, imaće mnogo više nego sada, u vreme kada su gradovi zagađeni.

Kakva su iskustva drugih država, koliko oni pospešuju proizvodnju energije na ovakav način ?

-Nemačka i Slovenija su u samom vrhu što se tiče iskorišćavanja obnovljivih izvora energije. Dostignuća u solarnim panelima i njihovom upotrebljavanju su velika, ali ima mesta za napredak, što će zavisiti od daljih ulaganja u istraživanje. Što se tiče ostalih obnovljivih izvora, poput biomase, tu se već više od 15 godina intenzivno raadi, kako u Sloveniji, tako i u Austriji i drugim razvijenijim zemljama Evropske Unije. Ove dve zemlje su i vodeći uvoznici repromaterijala, drveta, iz Srbije i Bosne, kojima preprodaju oplemenjeni proizvod, što je po mom mišljenju jedna velika glupost, ali, nažalost, to je tako. Umesto da sve to Srbija sama radi.

Na koji način bi se sve mogla koristiti solarna energija?

-Tu imate puno primera kako možete da koristite solarnu energiju. Čak imate primer i privatne elektrane. U Sloveniji je puno ljudi napravilo sopstvene elektrane, ispostavljaju struju elektoprивреди i onda ne plaćaju električnu energiju, nego sopstvenom proizvodnjom energije čak i zarađuju. Posluje kao svako drugo preduzeće koje sebi svakog meseca obezbeđuje prihod. I to je vrlo rentabilno, jer sunce ti niko neće uzeti. Mogu vam zatvoriti vodu, sve će vam zavrnuti, ali sunce i vetar nikada.

Koje su mogućnosti primene solarne energije?

-Solarnu energiju možete koristiti, privatno ili kao preduzeće, s jedne strane za proizvodnju električne struje, a sa druge strane za sopstvene potrebe, za grejanje. Možete je koristite za grejanje tople vode, bojlera od 200 do 300 litara, a možete na ovaj način grejati celu kuću. U tom slučaju, stavite samo malo više panela. Tada vam za kuću u kojoj žive 4 do 5 osoba, treba bojler od 2.000 do 2.500 litara za smeštaj tople vode, dovoljno da vas greje čitave zime, pa i kada je temperatura -15°C nema nikakvih problema sa zagrevanjem.

Koliko dugo energija može da traje?

-Tehnologija je stigla tako daleko, da ne treba ni da sija sunca, dovoljno je da bude svetlo. Nekada, kada smo pravili oglede dok sam još išao u gimnaziju, samo ste stavili panel i voda se zagrevala do 17, 7°C u januaru. Danas je ta tehnologija došla puno dalje i slagao bih vas kada bi vam rekao koliko je to stepeni, ali vam ne treba sunca. A ako je jaka zima, kao što je bila ove godine, onda vam treba malo struje, ulja ili biomase za dogrevanje i to je to.

Koliki je trošak da se paneli postave na jednu prosečnu kuću od 150 m²?

-To ja ne znam, jer sam davno to radio, ali znam da su se troškovi za kupovinu solarnih panela višestruko smanjili i da su svakim danom, kako tehnologija napreduje, sve manji i manji i, naravno, isplativiji.

Da se vratimo na Sajam. Da li ste i koliko zadovoljni odzivom učesnika i šta se ovde sve

dešavalо?

-Što se tiče broja učesnika i odziva, mi smo zadovoljni, pošto znamo kakava je situacija u tom segmentu u Srbiji, ali se nadam da će se narednih godina to pojačati. Srbija mora da shvati da je to prilika ne samo da koristi strane panele, već i da ih sama industrijski proizvodi i razvija. Ovo je, istovremeno i prilika za otvaranje dodatnih radnih mesta. Druga pozitivna stvar je da se korišćenjem ovih dostignuća neuporedivo manje zagađuju vazduh i okolina. Treća pogodnost je što iskorišćavamo ono što sada bacamo na đubre, koje opet ide negde. Dakle, ima više segmenta koje nude beneficije u tom delu. Na Sajmu smo imali izlagače koji su nudili svoje proizvode, ali i informacije i usluge, održan je stručni biznis forum sa predavanjima na kojima su ljudi mogli da saznaju gde se i šta radi i kako se to može upotrebiti, koje su beneficije od obnovljivih izvora itd. Imamo velika iskustva ljudi i pojedinih firmi iz Srbije koje više od dvadeset godina upotrebljavaju obnovljive izvore.

Malo smo govorili o grejanju na biomasu. Ipak, recite ko se i sa čime može grejati, kada je u pitanju biomasa?

Naravno, prvenstveno oni koji imaju u vlasništvu svoju šumu, da mogu upotrebiti drva. Ako ima njivu ili farmu ili tako nešto, onda je situacija još bolja jer se može upotrebiti praktično sve što se sada baca na otpad. Novom tehnologijom su te mogućnosti značajno unapređene, pa takvim domaćinstvima grejanje dođe besplatno. U Srbiji još nije organizovan otkup tih produkata sa njiva, ali mislim da će uskoro i to biti moguće, jer ima pojedinaca koji se već time bave, skupljaju i prodaju za veliko tržište. U Srbiji su cene otpada koji se koristi za biomasu jako niske u odnosu na, recimo, Austriju, pa je to velika šansa za dalji razvoj – zaključio je Toni Laznik.

[**Više slika sa sajma, možete videti !\[\]\(23d9fc146e83b5c3013cfa32c784f8d5_img.jpg\) o v d e.**](#)